

Haanden til ved passende Lovbestemmelser at raade Bod derpaa. Hvad der i det andet Thing er fremsført til Oplysning om, at saadanne Misbrug gaa i Svang, har imidlertid viist sig blottet for al Grund. Da saaledes en af Forslagsstillerne til nærværende Lovforslag i Samlingen 1887—88 gav Indenrigsministeren Anvisning paa at gjøre sig bekendt med Forholdene paa Ballø Stift, oplyste Ministeren i den følgende Samling (Folkethingstidenden Sp. 1326 ff.), at uagtet Stiftet eier 627 Huse, havde der i Løbet af 22 à 23 Aar kun fundet 3 Udsigelses Sted, nemlig af en Husmand, som var i allerhøieste Grad fordrucken, men hvem der tilligemed hans Hustru blev sikket frit Husly og tilstaaet Hjælp af Brændsel, Sæd og af Stiftslegater, da han blev udsat af Huset, — af en yngre Enke, som blev udsat, fordi hun ved et i høi Grad usædeligt og utugtigt Levnet vakte megen Forargelse hos de Omboende — og af en frasepareret Mand, som af Kommunen var bleven anbragt paa en Tvangsarbejdsanstalt, men hvis Hustru beholdt Huset. Ligeledes oplyste Ministeren, at den fremsatte Paaastand om, at Husmænd paa Stiftet maatte anvende betydelige Besløb paa Bygningen af deres Huse og alligevel sad usikkert, var ganske ubesøiet. I Begyndelsen af denne Samling (Folkethingstidenden Sp. 1013 ff.) har en anden Folkethingmand ment at kunne fremsføre Paaastande om, at Husmandsforholdene paa Grevskabet Samsø, der tidligere vare gode, have udviklet sig saaledes, at de næppe ere daarligere ordnede noget andetsteds. Udvalget meddeler nedenfor under Bilag 2 en fra Indenrigsministeren modtagen Afskrift af en Skrivelse fra Leiehusbefidderen, hvori det paa Grundlag af Godsprotokollerne oplyses, hvorledes Husmandsforholdene paa Grevskabet Samsø have udviklet sig. Af denne Fremstilling vil det ses, at Paaastanden om, at Husmandsforholdene paa Grevskabet Samsø have udviklet sig til det Værre, er grebet ud af Luften, og at de fremsatte Anker i det Hele ere lige saa ubegrundede som dem, der tidligere

ere fremkomne, angaaende Forholdene paa Ballø Stift. — Der foreligger herefter overhovedet ingen Kjendsgjerninger, som tyde paa, at Grundeierne misbruge deres Stilling til at fortrykke deres Fæste- og Leiehusmænd, og Flertallet kan derfor heller ikke finde, at der er Anledning for Lovgivningsmagten til ved nye Lovbestemmelser at indskrænke Kontraktfriheden paa dette Omraade.

Mindretallet (Casperfen), der først har faaet Flertallets Betænkning den 25de Marts og altsaa ikke, forsaavidt Sagen skal til Behandling nogle faa Dage derefter, har havt tilstrækkelig Tid til en videregaaende Udtalelse og Smødegaaelse af Flertallet, maa henholde sig til sin i sidste Samling afgivne Betænkning. (Tillæg B. Sp. 797).

Da Mindretallet ikke har fremsført Forhold denne Sag vedrørende fra Ballø eller Samsø, skal man ikke komme ind paa Flertallets foranstaaende Udtalelser fra disse Steder, men uanset dette, kan man dog ikke undlade at bemærke, at det ligger i Sagens Natur, uden der behøves at fremføres Beviser, hvilket selvfølgelig under disse Omstændigheder ere vanskelige at skaffe, — at Leiehusmænd, der have et halvt Aars Opsigelse truende over Hovedet, ikke ere saa fritstillede i politisk Henseende, som naar de ere betryggede mod Opsigelse i flere Aar. Heller ikke skal man komme nærmere ind paa de af Flertallet omtalte gamle Forordninger, som skulde gjøre Panteforholdene usikre ved Laan mod Pant i Husloddet. Mindretallet tror kun, at dette muligen vil have nogen Betydning i ganske enkelte Tilfælde og mener, at skulde denne Omstændighed have nogen videre Betydning, saa vilde det ofte forhindre Lovgivningsmagten i at vedtage Love, hvorved mulig et Pant kan forringes.

Naar Flertallet udtaler, at denne Lov vilde være til Skade for Husmændene, og at de talrige Andragere paa den omtalte Adresse ikke have vidst, hvad de gjorde, da de underskrev, saa maa Mindretallet protestere mod denne Udtalelse. Opsigelse af Leie-